

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

87. Quidam Parochus publicè grauitè percussit Clericum, & statim dedit
licentiam Sacerdoti ministrandi omnia Sacramenta suis Parochianis:
quæritur an matrimonia, quibus præfuit, fuerint validè ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

testis idonei excommunicati, tamen confirmari potest. Imò addiderim non esse venialem culpam, est enim communicatio in re ad eò graui & sacra. Ita Pontius.

2. Sed ego aduersus illum & Vasquez contrariam sententiam tenco, & ita præter Sanchez adductum hanc opinionem docet Hurtado *disp. 5. de matrim. difficult. 8. num. 27.* vbi firmat Parochum excommunicatum, quamuis non toleratum, non tantum validè, sed etiam licitè assistere matrimonio, quia quamuis in his duobus communicet cum aliis, id tamen efficit ob vtilitatem, imò ob necessitatem contrahentium, quia absque eo, aut absque eius licentia nequeunt contrahere, vnde nec ipsi contrahentes peccant dum coram illo contrahunt. Si tamen Parochus ab Episcopo, aut ab alio competente iudice prohibitus sit assistere matrimonio, aut licentiam conferre, si id efficiat, quamuis peccet, validè tamen efficiet, quia simplici prohibitione non priuatur dicta potestatem, imò priuari nequit quamdiu manet Parochus (quamuis sit ad nutum amouibilis) nisi à Papa, aut Concilio generali, quia ab his accipit potestatem ad dicta absque subordinatione ad Episcopum quoad eorum valorem, quando verò Parochus tantum est prohibitus Sacramento administrare, potest validè & licitè assistere matrimonio, & licentiam ad id conferre, quia neutrum est Sacramentum administrare.

Sup. hoc in Ref. 2. not. præterea, & in eodem §. et pro difficult. seq. in hoc §. à vers. Si tamen. supr. in Ref. 70. & in aliis eius primæ not. & infr. in Ref. 87. §. vltim. prope fin. à vers. Nota, & pro parte in Ref. 88. §. Quarto lxx. id.

RESOL. LXXXVI.

An Parochus excommunicatus non toleratus valide licentiam conferat Sacerdoti, vt assistat matrimonio? Et notatur non solum valide Parochum excommunicatum licentiam hanc præbere, sed etiam licitè, quod est valde notandum? Ex part. 5. tr. 9. Ref. 80.

Sup. hoc supra in Ref. 84. §. vlt. & infra in Ref. seq. à lin. 8.

§. 1. Negatiuè respondet Ledesma *de matr. q. 45. art. 9. punct. 3. dub. 4.* & Coninck *de Sac. disp. 27. dub. 2. n. 25.* quia Concilium dicit eum debere dare alteri licentiam assistendi, quod videtur esse actus superioritatis, & iurisdictionis. Nemo enim potest dare alteri licentiam aliquid faciendi, nisi habeat aliquam iurisdictionem, aut dominium, vel in eum cui dat licentiam, vel in rem circa quam dat licentiam aliquid faciendi, vt patet in omnibus similibus locutionibus. Confirmatur, quia hæc licentia non tantum requiritur ne iuri ipsius Pastoris præiudicetur, sicut requiritur licentia vt possit quis non subdito dare Extremam-Vinctionem, sed vt assistens qualifcetur, atque idoneus fiat vt assistat. Qualifcitate autem aliquem videtur omnino esse actus iurisdictionis.

Sup. hoc in Ref. seq. §. Nota tamè, à lin. 7.

2. Verùm affirmatiuam sententiam tenendam esse puto, quam tuetur Hurtado *disp. 5. de matr. d. ffic. §. num. 27.* qui citat Sanchez, Pontium, Henricum, & Rebell. & ratio est, quia collatio dictæ licentiæ non est actus iurisdictionis, quia non est institutio iudicis, sed tantum est quædam designatio Spectatoris matrimonij, vt possit de eo testificari, facta ex ordinatione Tridentina, à quo Sacerdos dicta designatione supposita accipit potestatem ad id, & non à Parocho, quia ea supposita Sacerdos qualifcatur à Tridentino ad id, sicut & ipse Parochus, & non à Parocho. Vnde collatio dictæ licentiæ non est actus potestatis Parochi vt Parochus est, sed auctoritatis à Tridentino annexæ officio Parochi.

3. Notat etiam idem Hurtado contra Pontium non solum validè Parochum excommunicatum licentiam hanc præbere, sed etiam licitè, quod est valde notandum.

RESOL. LXXXVII.

Quid in Parochus publice grauius percussit clericum, & statim dedit licentiam Sacerdoti ministrandi omnia Sacramenta suis Parochianis, quæritur, an matrimonia, quibus præfuit, fuerint valide contrahenda? Et an in tali casu contrahentes non peccent? Et notatur, Parochum excommunicatum, etiam non toleratum, non solum validè, sed etiam licitè assistere matrimonio. Et notatur Parochum excommunicatum toleratum, & non declaratum, si assistat matrimonio, vt dicit licentiam assistendi, non peccare neque venialiter, & si non est toleratus, peccabit tantum venialiter? Et aduertitur, quod si aliquis habet aliquis amicum, & migrat ad illum recreationis causa, non videtur, possit contrahere coram Parocho illius habitatiõis, seu temporis, &c? Ex part. 1. tr. 9. & Misc. §. Ref. 10.

§. 1. CASUS iste accidit in ciuitate N. & de illo interrogatus respondi dedit diffinitiuè se restringere. Prima, an excommunicati detinuerint, vel publici percussores Clericorum valide possint præbere licentiam assistendi matrimonio. Secunda, an in illa licentia administrandi omnia Sacramenta includatur etiam matrimonium. Et ad quoniam dicitur bium negatiuè respondit Dicastillus de Sacram. tom. 2. tract. 10. num. 75. vbi docet contra Sanchez, etiam si assistentia ipsius Parochi sit actus iurisdictionis, nihilominus collationem ipsam facultatis, aut commissionem assistendi matrimonio entis potest actum alicuius iurisdictionis: Sæpe enim iurisdictionis actus est iurisdictionis, aut habitatio ad aliquem actum qui in se non sit actus iurisdictionis, vt gemptio aut venditio facta à minoriæ legitimè atatem sine consensu tutoris, aut curatoris læpè non valet, nisi accedente facultate; quomodo autem actus vendendi, aut alienandi non sit actus iurisdictionis, sed domini, actus nihilominus spectat conferendi sine dispensationem, siue facultatem, & veniam, vt actus ille vim habeat, proculdubio est actus iurisdictionis, ac proinde in matrimonio, licet assistentia ipsa non sit actus iurisdictionis, ipsa tamen collatio licentiæ seu facultatis ad validè assistendum potest esse iurisdictionis actus, quo arguuntur vltimus loco notato de censuris. Et rectè quidem nemo potest alteri dare licentiam aliquid faciendi, nisi habeat aliquam iurisdictionem, aut dominium, vel in eum cui dat licentiam, vel in rem ipsam, circa quam dat licentiam aliquid faciendi. Quam etiam sententiam docet Layman *tract. 10. p. 2. q. 4. num. 5.* referens alios, maxime Nauarum *cons. 12. de clandestina dispensatione num. 6. ad 2. in 2. edit. vbi postquam docuit esse exercitium iurisdictionis dare licentiam, qua is, alioqui qualifcatus, idoneus redatur ad legitimum valorem actus; docet in particulari pro nostro casu, dare licentiam assistendi matrimonio esse actum iurisdictionis voluntariæ. Hæc omnia Dicastillus, & ante illum Coninck *de sacram. disp. 27. num. 25.* Suarez *de censur. disp. 14. sibi. n. 7.* & de Panis *disp. 27. sibi. 1. num. 5.* Gutierrez *de matrim. cap. 2. num. 89.* Victoria, Sotus, Syluester, & alij pernes ipsos.*

2. Sed licet hæc sententia sit satis probabilis, ego non recedo à sententia quam olim docui: nam Sanchez, & nunc me citato docet Leander de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 7. quest. 26. qui citat Pontium, Henricum, Sà, Rebellum, Hurtadum, Bonetium, quibus adde etiam me citato Bassium *de matrim.*

ANTON OPERA Tom. 1. & 2. E III

rimonium 5. num. 5. & Machadum tom. 2. lib. 4. part. 2. tract. 2. docum. 16. num. 4. vbi sic ait; Et tambien dudoso, y controuerso entre los Doctores, si el Paroco descomulgado, suspenso, &c. vitando, y no tolerado, pueda, validamente dar licencia a otro Sacerdote para que en su nombre asista al matrimonio: Layman y otros dicen que no. Si bien Sanchez, Basilio, y otros defienden que es valido el matrimonio, cuya sententia como mas probable. figue Diana: fundase en que la tal licencia no es acto de iurisdiccion, sino vna mera designacion de la persona, hecha en virtud del Concilio Tridentino, para que el Sacerdote se segun su decreto, pueda prestarle autoridad con su persona.] Ita ille.

moraturi, si ditioni alterius parochi domus illa subdita sit? Afferit Sa verb. Matrimonium, num. 2. proprium Parochum in ordine ad matrimonium esse Parochum, in cuius parochia alteruter habitat, etiam ex parvissimo commorationis tempore. Ita ille. Sed hanc sententiam ego olim reprobavi, & nunc iterum reprobam, & ideo Dicastillus de Sacram. tom. 3. tract. 10. disp. 3. dub. 8. num. 48. sic ait: Ex quo fit, vt qui extra proprium domicilium minore tempore anni in eo loco habitat, tanquam hospes, seu animo citò redeundi, non habeat alium Parochum, adhuc in ordine ad matrimonium, quam Parochum sui domicilij, aut quasi domicilij, vt rectè probat Sanchez citata disp. 23. & Menoch. conf. 378. quicquid in contrarium sentiat Basilius lib. 5. cap. 17. & Sa verb. Paroch. n. 2. qui abique fundamento affirmant modicam seu breuiem habitationem in Parochia alicuius, etiam si recreationis causa fiat, sufficere vt quis in ordine ad matrimonium habeat illum, vt Parochum. Ita Dicastillus. Et hanc sententiam ex pluribus Doctoribus, me etiam citato firmat Angelus Bossius de Matrim. cap. 4. §. 9. num. 17. & de Iubileo sect. 4. cap. 13. num. 34. asserens, non esse audiendum Pontium, & Sa, & tu adde nunc Leandrum, & Escobar. Nota etiam hic, quod Parochus interdictus seu prohibitus ab Episcopo assistere matrimonio, adhuc valide assistit, quia positio eo interdicto seu prohibitione, Parochus adhuc retinet iurisdictionem: idem dicendum quando huiusmodi prohibitio facta fuit Adiutori vel Vicario parochi. Imo Parochus cui vetitum fuit à Superiore administrare Sacramenta propter infertiam, valide adhuc assistit matrimonio, quia huiusmodi assistentia non est propriè administratio Sacramenti, modo Parochus sit compos sui, & eterno sensu percipiat consensum contrahentium, siue per se immediate, siue percipiat per interpretem, quod adeo verum est, etiam si ibi per vim detineatur. Ita Bassæus vbi supra num. 8. Dicastillus, & alij.

Sup. hoc supra in Ref. 14. & 85.

Sup. hoc cursum in §. vlt. Ref. practica.

Sup. hoc peccato supra in Ref. 85. §. 2. ad medium. Sup. hoc excom. declarato supra in Ref. 84. in fine §. Verum, & leg.

Sup. hoc tolerato ibid.

Sup. hoc in Ref. leg. §. Ego verò. Sed lege ibi à §. Quæro secundo.

Sup. hoc inf. in Ref. 89. §. Et tandem nota, & leg. & in Refol. 112. per tot. magis late.

Sup. hoc late supra in Ref. 70. & in aliis eius primæ not. & in Ref. 85. §. vlt. ad medium, à versu Si tamen.

Sup. hac vt in Ref. leg. §. Et hanc à lin. 5. & leg. & in aliis §. eius annot.

Sup. hoc quod hic supponitur melius, & magis late infra in Resol. 90. §. Sed vt Vicarius ad med. & post med.

Sup. hoc id Ref. not. leg.

4. Notandum est hic obiter, Leandrum nominatum contra me docere tom. 4. de Sacram. tract. 9. disp. 7. quæst. 21. Quod si quis habens alicubi domicilium migrat aliò (recreationis causa) breui rediturus, possit contrahere coram Parocho illius breuius habitationis seu temporis. Quod etiam docet nouissimè P. Escobar Theolog. Moral. tract. 7. exam. 9. cap. 8. §. 5. num. 157. vbi sic asserit; Potestne celebrari coniugium in rurali domo, ad quam recreationis causa ipsi profecti essent, vno aut altero die com-

4. Notandum est hic obiter, Leandrum nominatum contra me docere tom. 4. de Sacram. tract. 9. disp. 7. quæst. 21. Quod si quis habens alicubi domicilium migrat aliò (recreationis causa) breui rediturus, possit contrahere coram Parocho illius breuius habitationis seu temporis. Quod etiam docet nouissimè P. Escobar Theolog. Moral. tract. 7. exam. 9. cap. 8. §. 5. num. 157. vbi sic asserit; Potestne celebrari coniugium in rurali domo, ad quam recreationis causa ipsi profecti essent, vno aut altero die com-

R E S O L. LXXXVIII.

De licentia, quam potest dare Parochus, vel Ordinarius assistendi matrimonio? Pro quo varij, & curiosi casus apponuntur in textu huius Resolutionis, & etiam pro ipso Parocho tantum? Ex part. 1. tr. 3. & Milc. 3. Ref. 32.

§. 1. Q. Væro primò: an Parochus non Sacerdos possit concedere licentiam Sacerdoti assistendi matrimonio; Suppono Parochum non debere necessario esse Sacerdotem: sed valere matrimonium contractum coram Parocho, vel Ordinario non Sacerdote: nam Concilium solum exigit assistentiam proprij Parochi: at sic est, quod quamuis hic Sacerdos non sit, verè Parochi nomen, & auctoritatem propriè retinet, ergo sic declararunt Eminentissimi Cardinales, vt refert Basilius lib. 5. cap. 17. n. 1. cui adde Doctores, quo citat, & sequitur Leander de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 7. quæst. 22. qui quæst. 23. firmat etiam neque peccare sic assistens matrimonio.

2. Quæro secundo: an licentia concessa pro ministrandis Sacramentis, includat licentiam assistendi matrimonio. Respondet negatiuè Hurtadus de matrimonio disp. 5. difficul. 11. num. 38. vbi docet ad assistendum matrimonio non requiri licentiam specialem, sed sufficere generalem, quia conceditur facultas ad exercendum officium Parochi, quod etiam declarat Congregatio Cardinalium, & meritò, quia assistendo ex ea licentia, satisficit Tridentino, requirenti licentiam ad assistendum; quia ea est vera li-

centia